

[Viggo Starcke.]

Hvilke idealer og hvilke teorier har ikke i historiens løb lidt nederlag og modgang? Det, som er den virkelige politiske opgave, er at omsætte rigtige idealer og rigtige teorier i praksis. Det var det, der f. eks. skete ved bondefrigørelsen, ved frihandelens gennemførelse under Bernstorff og ved den fri forfatnings gennemførelse i 1849. Disse begivenheder var i høj grad en omsætning i praksis af idealer og teorier. Det, man fra nogle sider kalder praktisk politik, som ofte består af praksis alene, er ikke videre praktisk, hvis teorierne bagved den er gale eller det mål, der er stillet for en sådan politik, er forkert. Det er efter vort skøn sandhedens pris, at man er villig til at risikere både nederlag og modgang for dens skyld.

Det er naturligt, at de andre partier i dette land var glade ved retsforbundets modgang, for der er som sagt større glæde i de gamle partier over en retfærdig, som omvender sig, end over dem, som aldrig har interesseret sig for retfærdighed. Det er imidlertid også naturligt at sige, at resultatet af det, man hidtil har forstået ved praktisk politik i dette høje ting, ikke altid har været til folkets eller vælgernes gavn. Jeg skal kort nævne, at i løbet af det sidste halvt hundrede år har der været en stigning i skatterne fra 100 millioner til det 10-dobbelte før krigen og til næsten det 60-dobbelte efter krigen. Ganske vist er vi nogle flere mennesker, og ganske vist har kronen en ringere værdi, men selve vor skattelovgivning er i øjeblikket så kompliceret, forvirret, uretfærdig og upraktisk, at man skal lede længe efter en mere mærkelig udformning af det, man kalder praktisk politik. Jeg skal pege på den stærke stigning af prioritetsgælden, statsgælden og kommunalgælden, stigningen i told og den store mængde af restriktioner, som endnu består til trods for liberaliseringen, hvorunder 40 pct. af handelen endnu er bundet af restriktioner og 2½ milliard kroner af Danmarks udenrigshandel er båndlagt. Jeg skal nævne, at i løbet af de sidste 20 år er den danske krone blevet så stærkt forringet, at der kun er en trediedel tilbage af dens værdi. Jeg skal nævne rentepolitikken: man har i Norge en rentesats på 2,7 pct. og i Sverige på 3,3 pct., men i Danmark har man en rentesats på ca. 6 pct. effektiv rente. Jeg skal nævne, at de prisforhøjelser, som er følgen af den

skatte-, rente- og gældspolitik, der er ført, rammer den jævne befolkning overordentlig hårdt. Hele vor store understøttelseslovgivning har ikke kunnet fjerne årsagerne til fattigdommen og bolignøden. Fattigdommen består endnu ganske uforandret, selvom den mildnes ved tilskudslovgivningen.

Der har under valgkampen selvfølgelig været anvendt mange våben af de andre partier, men den latterliggørelse af retsforbundets idealer, som har fundet sted, er egentlig mærkværdig, fordi de idealer, som er samlet i retsforbundets program, findes i alle de andre partiers programmer. De findes der ganske vist kun stykkevis, men samlet findes det der altsammen. Det findes endog så stærkt, at jeg har hørt en æret socialdemokrat, selveste Peter Sabroes søn, sige ved et politisk møde, at retsforbundet kunne sagtens, for det havde bare taget det bedste af alle de andre partiers programmer. Vi må derfor gøre os klart, at når nu grundloven forhåbentlig snart bliver gennemført, står problemerne i kø bagved grundloven. Hele den ulykkelige udvikling, hvorigennem man i løbet af de sidste 50 år har formået at flytte skattebyrden fra jorden over til arbejde og forbrug, hele denne udvikling håber vi kan vendes. Vi mener, at arbejderstanden må have sådanne vilkår, at arbejderen kan leve af sit arbejde uden at behøve understøttelse fra staten. Vi mener, det er vigtigt for landboungdommen, at der åbnes adgang til selvstændig bedrift for den. Vi mener, det er vigtigt for bybefolkningen, at der åbnes adgang til selvstændig virksomhed. Vi mener, det er vigtigt, at der for alvor sker en løsning af bolignødens problem. Bagved grundloven står også en lang række problemer som statsfinansieringen, skatteproblemerne, problemet om skattelettelse og folkeforsikringen — folkeforsikringen, som forlængst havde været gennemført, hvis de gamle partier ikke havde ødelagt tilliden til kronens værdi ud i fremtiden.

Med hensyn til landboungdommen og lønmodtagerne ligger det sådan, at de har fælles kår, fordi tilbud og efterspørgsel efter arbejdskraft bestemmer deres levevilkår. I 1945—46, da efterspørgslen efter arbejdskraft var større end tilbudet, sprængtes alle tariffer. Da fik man noget, man kaldte sortbørslønninger, som kun fik denne betegnelse, fordi disse lønstigninger ikke om-